

32
ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

Κυριάκη
13.
N. Kαστοριάς
1974

87 IV

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

*

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- Έξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις) *κυριαρχηστήριο*
 (παλαιότερον ονομα:), Έπαρχιας *καποδιστρίου*
 Νομοῦ *Επιβεβαίης*
- Όνοματεπώνυμον τοῦ έξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος
ρράτης... Αθηναίος. ἐπάγγελμα
 Ταχυδρομική διεύθυνσις *Δημόσιος*
 Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν έξεταζόμενον τόπον
- Απὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίαι :
 α) ονομα καὶ ἐπώνυμον *Ιωάννης Τερζός*,

 ἡλικία *72* ... γραμματικὴ γνώσεις *όχλος Ηλείων*,
 τόπος κατοικογενῆς *Πατρίδης*

ΑΚΑΔΗΜΙΑ *Βεργατήρια* ΚΛΙΜΑ, ΕΓΓΡΑΦΗ ΑΘΗΝΩΝ

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σπορὰν καὶ ποῖαι διὰ βοσκὴν ποιμνίων ; *Ιερά Βοσκεία Λαζαρίδης Δραγούριον Διαγνωστικόν Α.Ι.Δ.Σ.Δ.Π.Δ.Π.Δ.*
- Υπῆρχον αὗται χωρισταὶ ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστήματα ; *Εντόπια Βοσκεία Λαζαρίδης Δ.Ι.Δ.Σ.Δ.Π.Δ.Π.Δ.*
- Eis ποίους ἀνήκον ὡς ιδιοκτησίαι ; α) eis φυσικὰ πρόσωπα, δηλ. eis τοὺς χωρικούς; β) eis γαιοκτήμονας ("Ελληνας ἢ ξένους, ὡς π.χ. Τούρκους"; γ) eis Κοινότητας; δ) eis μονάς κλπ.
Ειδικές Στάχυες
- Ο πατήρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν του ;
Ειδικές Ιατρικές αρχές Λ.ν. Θρησκευτικές.

β'. 1) Οι κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ;

..... γεωργία, κτηνοτροφία, παρέγγ.

2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέγγῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ;

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποιοὶ εἰργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὅρους ὁ ἄτομα ἢ μὲ δόλοκληρον τὴν οἰκογένειάν των ;

..... μεγάληρα μηδενίασι.

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισα-
κατόροι κλπ.). Κολλῆγοι! Ποία ἦτο ἡ κοινωνική των θέσις ; ...

..... μεσεπτεροι.

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβὴ των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρῆμα);

α) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἔργαται ; ἐποχικῶς δηλ. διὰ τὸ θέρισμα τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὄλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποὺ προήρχοντο οὗτοι· ήσαν αὐδρες μόνον ἢ καὶ γυναικες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἔλαμβανον· ημερομίσθιον εἰς χρῆμα ἢ εἰς εἶδος ;

..... ΖΥ.

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐὰν ναί,
ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο;

..... ναί, ζυδικης.

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπήγαιναν δι' ἀνεύρεσιν
ἔργασίας ;

..... Κακούρι, Δραγμα.

..... μηνολαχια, Ζυδικης.

β) Ἐπήγαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἔργαται... Ναί.. ἢ ὡς τεχνῖται
κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζῆδες), πρα-
ματευτάδες (ἐμποροί) κλπ. ;

..... Ζυδικηνο!

δ'. 1) Πῶς ἔλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: μὲν ζωϊκὴν κόπτρον
(βιῶν, αἴγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (μὲν καῦσιν: α) τῆς καλα-
μῖδος μετά τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ή μὲν κάλυψιν (παρά-
χωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος;

..... *φαντασία: φυτική καλαμίδα*

.....
.....
.....

2) Πότε ἔγινε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον
σας; *1950*

ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργι-
καὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; *20. Δεκεμβρίου 1950*

..... *φυξαναὶ οχιαλιμ*

1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, οὐτέλ, μονόφτερο, δίφτερο κλπ.).
Εἰς ποια κτήματα ἔχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος;
Ποῖος κατεσκεύαζε τὸ ἄροτρον τοῦτο η ἀπὸ ποῦ ἐγίνετο η προμή-
θεια αὐτοῦ?

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἑκάστου τύπου
σιδηροῦ ἀρότρου μὲν τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν
αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

1..... 4..... 7..... 10.....

2..... 5..... 8.....

3..... 6..... 9.....

2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει); *δεκεμβρίου*

3) Μηχανὴ θερισμοῦ *δεκεμβρίου*

- 4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν) *ΣΥ*

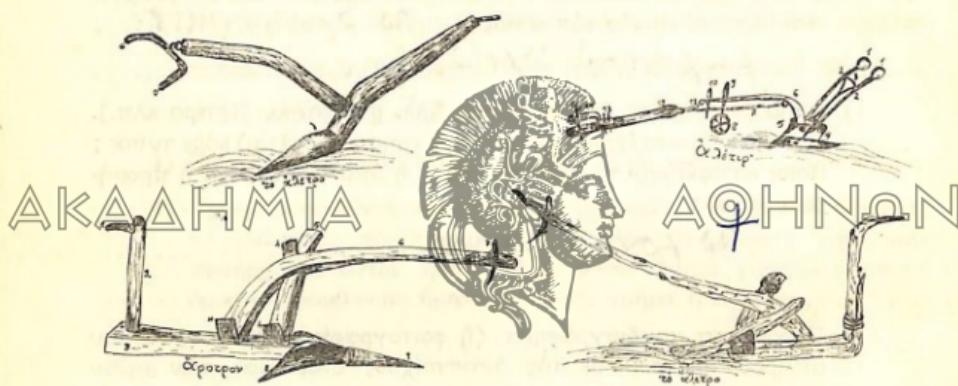
5) Μηχανή ἀλωνισμοῦ *ΣΥ*

στ'. 1) Τὸ ἔυλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιόν ἔυλινον ἄροπτον *οι ίδιοι ρήγι! Η χρήση*

.....

.....

2) Ποία ἢ το ἢ μορφὴ τοῦ παλαιοῦ ἔυλινου ἄρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποίαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

- 3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει δόνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἔξαρτημάτων αὐτοῦ.

1.	6.	11.
2.	7.	12.
3.	8.	13.
4.	9.	14.
5.	10.	15.

⁽¹⁾ Εὰν εἶγατ δυνατὸν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

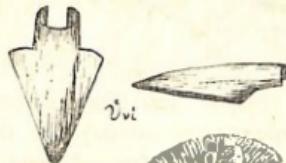
(Ἐάν ὑπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρίθμησιν).

- 4) Τὸ ὑνὶ τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἥτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφιῶν; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. — Ἰχνογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὑνὶ (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἔὰν εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρῆσιν ἑκάστου.

...μ.ι.κ..τ.ορ.ε.κ..λ.ι.?...ε..ε..ε.ρ.γ.ρ.α.τ.ο.τ.

.....

.....

- 5) Ποιὸν τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου; ...
ἢ λίθρα,

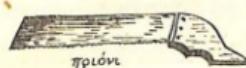
- 6) Ἡτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξυλού ἡ σιδήρου;

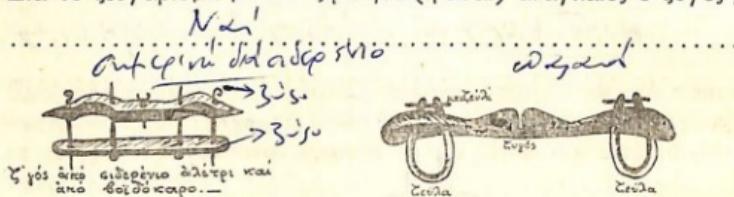
- 7) Ἐργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου (π.χ. σκεπτάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφάϊ κλπ.).....

...ἀρ!ί., μο.δ.!ί., φ.ν.ω.ψ.ν!., α.ρ.ί., ...,
...πρ!ό!, ..

.....

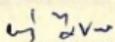
- 8) α) Διὰ τὸν ἄροτρον (ζευγάρισμα, ὅργωμα) ποῖα ζῷα ἔχρησιμο-ποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται): θύεις ἢ ἄλλο ζῷον, δηλ. Πίππος, ήμίόνος, δύος....
β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὅργωμα δύο ζῷα ἢ ἓν ;.....
- 9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲν δύο ζῷα ἥτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός ;

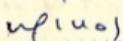
Σχεδιάσσατε τὴν μορφὴν τοῦ παλαιοτέρου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἔξαρτήματα αὐτὸν (π.χ. λουριά, λούρα, ζεῦλες, πιζεύλια κλπ.).

- 10) Σχεδιάσσατε ίδιαιτέρως τὴν μορφὴν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας.

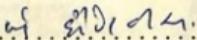

- 11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ ὄποιος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ : λούρα, κουλλούρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὅργωμα ; (Σχεδιάσσατε αὐτὸν).

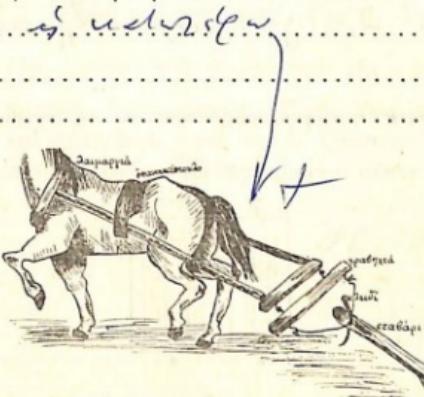

- 12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὅργωμα δι' ἐνὸς ζώου ;

Πῶς γίνεται ἡ ζεῦξις του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον ;

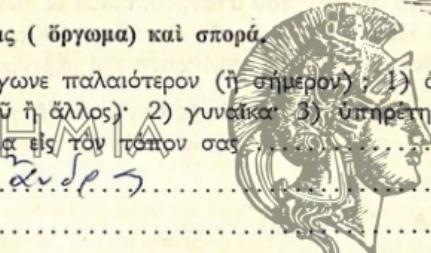

Περιγράψατε και σχεδιάσσατε (ή φωτογραφήσατε) τὴν σκευήν,
τὴν ὅποιαν φέρει τὸ ἄλογον ἡ ἄλλο ζῷον διὰ νὰ προσδεθῇ
εἰς αὐτὴν τὸ ἄροτρον.....

ζ'. Ἀροτρίασις (ὅργωμα) καὶ σπορά.

- α) Ποιος ώργωνε παλαιότερον (ή σήμερον); 1) ἄνδρας (ό ίδιοκτήτης τοῦ ὀγροῦ ή ἄλλος). 2) γυναῖκα. 3) ύπηρτες. Σημειώσατε ποιά η συνηθεία εἰς τὸν τόπον σας

- β) 1) Περιγράψατε λεπτομερώς, πώς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βιδιῶν (ὴ τοῦ βιδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν)

TCPV2FS li j o 10k for job p 10.854.007 or
Nov 1st 10.45pm d 822 205 240747.

- 2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἀροτρον.....

Wij zijn er nu. En dat is goed.

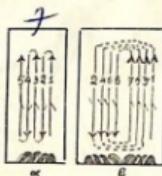
- 3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῷα (ἢ τὸ ζῷον) κατὰ τὸ ὅργωμα· μὲ σχοινί, τοῦ ὅποιου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῆ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζώων ἢ ἀλλως; (Περιγραφὴ καὶ σχεδίασμα ἢ φωτογραφία).

.....
.....

- 4) Σχεδιάσσατε πῶς έγίνετο παλαιότερον (έπιστης πῶς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι μὲ ἀνοιγομένας αὐλακούς (αὐλακιές) κατ' εύθειαν γραμμήν, ώς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

.....*f s! 2 v u l j g o f s k -> a d / k u - s*.....

ἡ ὄργωνεται περιφερειακῶς ώς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β) ;

Σημειώσατε μὲ τὸ σημείον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὄργωμάτων τούτων (α, β) είναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐάν ὑπάρχῃ ἄλλος τις τρόπος ὄργωματος σχεδιάσσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Η σπορὰ καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἔγίνετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδα (ἄηλ. σπορές ἢ σποριές, ντάμες, σιαστές, μεσοθράσεις κ.λ.π.);

.....*ειν . φωρει . f -*.....

Πῶς ἔχωρίζετο ἡ λωρίς (ἢ σποριά); μὲ αὐλακιάν;

.....*f s! αι - δωλων*.....

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια ὑάγινεται ἡ σπορὰ τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον μὲ σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιῆται ἄροτρον;

.....*υπρίας λαχνης αι - δω - λη*.....

- 7) Ποιοι τρόποι ἡ εἶδη ὄργωματος (ἀροτριάσεως) ἥσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων μὲ τὸ ὑνί: καθέτως, πλαγίως, βαθιά κλπ.

.....*κυρίων . f s! λη . οι αι - οννην*.....

Εις ποια δργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων
ἢ ἄλλων.

... 87. 50. p's! hir crenz dalmr.....

γ) Ἀροτριάσεις (όργωματα) τοῦ ἄγρου πρὸ τῆς σπιορᾶς:

1) Διὰ τὴν σποράν δημητριακῶν. Πόσα ὄργωματα ἔγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικήν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὄνοματολογία) τὰ ὄργωματα αὐτά π.χ. καλλουργιά, διβόλισμα, γύρισμα κλπ.

..... 2. all a' i' - n. p' ... f' d' , w' t' e' p' o' x'

.....

.....

.....

Лік та фітосанітарна служба України

Δια το φυτεύμα κήπους πων, Αποτημάστε σμοιώς, ως ανωτέρω,

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ ασπαρτον τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρά-
νάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιταρι ἢ ἄλλο δημητριακόν....

..... 4 519

4) Πόσα όργωματα γίνονται διάκα κάθε είδος καλλιεργείας (σίτου, κριθής, άραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν ειδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχήν; *πέντε μήνες τοῦ Αὐγούστου*

5) Ποια έργαλεια ή σκεύη χρησιμοποιούνται: α) κατά την σποράν.
π.χ. τὸ δισάκινον εἰς αὐτὸν περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἑδάφους;

... *canariensis* p. 53 with *Macropodum*

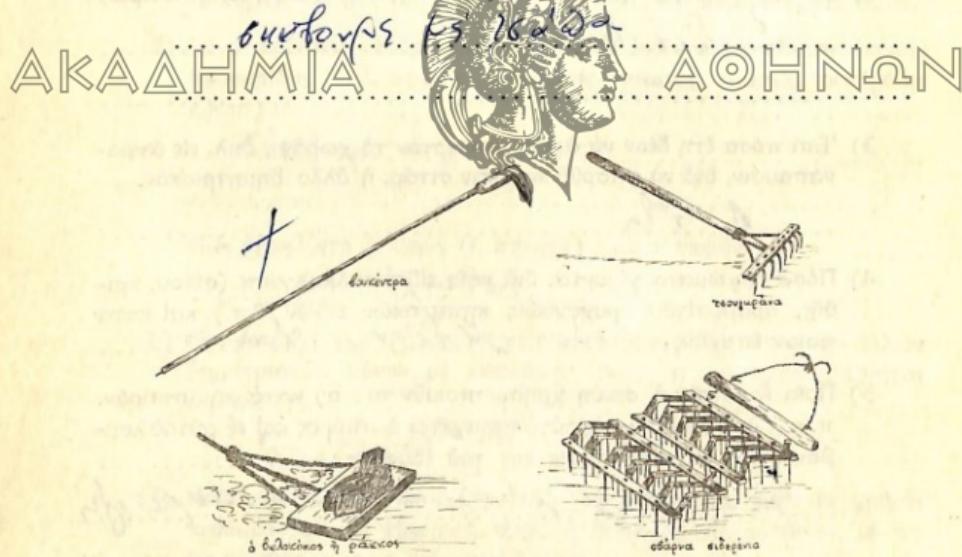
β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἔργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδάρι, τά φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ύνι κατὰ τὴν ἀροτρίασιν (ὅργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἡ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὄποια κολλῶνται εἰς αὔτά. Μὲ Ἑλλειψοειδῆ σιδηρᾶν ράβδον, ἡ ὄποια ἔχει τοποθετηθῆ εἰς. Τὸ ἐν ἄκρων τοῦ βουκέντρου ἡ μὲ ἄλλον τρόπον;

(s) 1st step w/ 8.0% H₂O₂
Lysate was concentrated.

- 2) Γίνεται μετά τό δργωμα ισοπέδωσις του χωραφιού (σβάρισμα, διβόλισμα);

3) 'Η σκαφή μερῶν τοῦ ἄγρου πού δὲν ἔχουν ὄργωθῆ (μὲν σκαλίδα, τσαπτὶ κ. ἄ); Νὰ γίνη εἰς τὴν θέσιν τῶν ώς ἅνω (1 - 3) ἐρωτημάτων περιγραφὴ ἑκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἡ φωτογραφία. (Παραπιθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

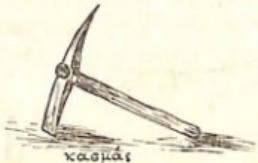
γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἄγρου ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἡ τοσάπτα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ δύνομα, τὴν χρῆσιν

έκάστου καὶ παραθέσατε ἵχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν)

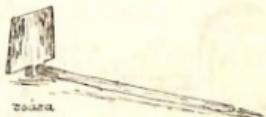
..... μαρτ., 26αρι, 26αρι

.....

20αρι

κασμάς

σωάτα

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ώς καὶ αἱ ἔργασίαι πούν ἐκτελοῦν

..... εἰ τοι δικια στατικοντας την θυσιανην την
μη 26αρι

- 7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντα (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σποράν δοσπρίων. Πῶς ἔγίνετο τὴ σπορά καὶ τὴ καλλιέργεια ἑκάστου εἴδους.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ..... ΔΟΥΛΗΝΑ..... ΑΘΗΝΩΝ
.....
..... 26αρι

- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν ζώων· π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ἄ.

..... ηλιοτικη, φιλικη, λατ. 26αρι

- 9) Πῶς ἔγίνετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμήλων· ἐσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιές (βραγιές) καὶ ἄλλως.

..... Ειδικη μηχανη -

Β. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἐργαλεῖα Θερισμοῦ.

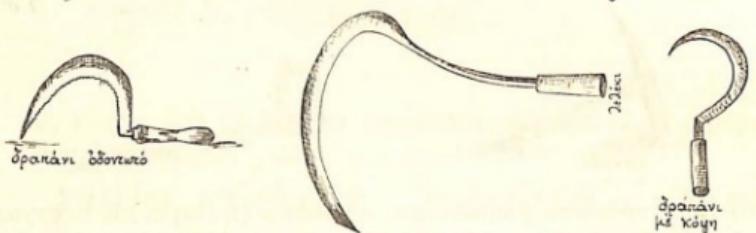
- 1) Μὲ ποιῶν ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά. (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἵχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

π.χ. μὲ τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.)

..... δρεπάνι

..... Τιρσιβίλια

..... δρεπάνι μνημόνων

'Εὰν ἥσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ
ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίστης νὰ
σχεδιάσετε τὰ ἔργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.....

..... ΘΧ/.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 2) Μὲ δρεπανίᾳ ἢ μὲ ποιαὶ ἄλλα ἔργαλεῖα (π.χ. κόσσες) ἐθερίζοντο
(ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφὴν τῶν
ζώων (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα).

- 3) Ἡ λεπτὸς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἔργα-
λείου ἦτο ὁμαλὴ ἢ ὁδοντωτή; (Σχεδιάσσατε αὐτήν).

..... δρεπάνιον

- 4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβή του· (σχεδιάσσατε ἢ φωτο-
γραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετός πῶς ἐλέγετο;

..... τιρσιβίλιον

..... δρεπάνιον

- 5) Ποίος κατεσκεύαζεν αύτά τὰ θεριστικὰ ἔργαλεῖα· (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ἄ.)
 διδυρά -
- 6) Ὅτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ διερισμὸς μὲ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκριζώσεως καὶ ὅχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ δοσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθιῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζῷων (τῆς ρόβης κλπ.)
 ἔχει τέτοια σημασίαν, οὐ τοι.

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

- 1) Εἰς ποιὸν ὑψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτέρὸν μέσον διτοσ, ἢ κριθή, ἢ βρώμη, ἢ σίκαλις κλπ.
 15 σε 20 σε λαζ.
- 2) Οἱ στάχυες ποὺ ἔμεναν (ἢ μένουν) εἰς τὸ χωράφι μαζὶ μὲ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ περιέλεγονται).

ΑΚΑΔΗΜΑΙΑΣ ΓΡΑΦΕΙΟΥ **ΑΘΗΝΩΝ**

- 3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἀλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιά), τὰ ὅποια παραλαμβάνουν απὸ αὐτοὺς τὰ δράγματα (δραχιές, πιάσματα, χεριές, χερόβιλα) τῶν σταχύων καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα ;
 ειδούσι, εἰδούσι, μέθοδοι των.

- 4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεριές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστά; "Οπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, οἱ κεφαλαὶ τῶν σταχύων εύρισκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρώνονται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)
 Διγονήγονα..... οι λαχυσ. πιάσματα των συνομιών.

5) Πῶς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζὶ δράγματα ; Πολλαχοῦ καλοῦνται ἀγκαλιές.

..... σημ. 5. 6.

γ. Οἱ θερισταί.

1) Ποῖοι θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; 'Υπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) θερισταί, οἱ ὅποιοι ἡρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν σκοπὸν ἀյτὸν ἄλλον τόπον καὶ ποιον ;

..... Χύρη ρήματα εγ.

..... Συρτούρας ή ηγιαστής.

2) Πῶς ἡμείβοντο σύτοι : με ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ή κατ' ὀπόκοπτὸν (ξεκοπῆς). Ποία ήτο ἡ ὄποιητη εἰς χρῆμα η εἰς εἶδος ; Το ἡμερομίσθιον ήτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ η σὺνευ φαγητοῦ ; (Παραθέσατε με τας πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν εἰς τὸν τόπον σας ονοματολογίαν).

..... Εἰδήγ.

3) Οἱ ἄνδρες η αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύλαξιν, ιδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμὸν ; 'Επίστης κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλλοντό τι εἰς τὴν μέσην τοῦ σώματος διὰ νά μὴ αἰσθάνωνται κόπωσιν (δηλ. νά μὴ πονῇ η μέση των) ;

..... Ιεν. Θεριστής τι μεν αρι 14 καὶ χειροπο.

..... οι περικινεις της εργασίας μεν φέσειν μεν

..... φρεγάτας της εργασίας μεν καὶ μεν

..... οι εργασίας.

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχὴ ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἑβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός;

..... Δευτέρα... τετρακοινή... εἰρήνη... καὶ σπάζεται

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια; Καταγράψατε αὐτά.

..... Δευτέρα... εἰρήνη

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἕνα μέρος αὐτοῦ ἀθέριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχυς ποὺ μένουν ἀθέριστοι; (Εἰς τίνας τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸς σταυροειδῶς καὶ μὲ τοὺς ἀποκοπέντας στάχυς πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάθιαν τὴν διποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.).

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου υπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι

θέμα.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Δεροστούρης τοῦ Λεβατοῦ οὐ κατέχει τὸ Χαροκόπειον
ωδῆς αὐτῆς γραπτὸν λογοτύπον τοῦ Λαρυγγού
Δαρύτης αὐτῆς γαῖαν μένοντας αὐτοῦ
αὐτοῦ μέρισμα; Ο βεβοντας σύναντας σὺν
Χρονο τούτῳ τοῦ θρόνου την αὐτοῦ σύναντας σὺν

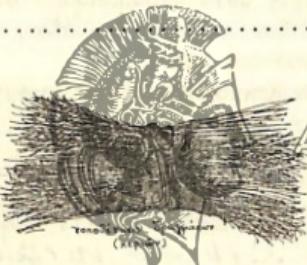
δ.' Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύων.

- 1) Πότε ἔγίνετο τὸ δεμάτιασμα, ἥτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχύων. Ποίαν ἡμέραν; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν; Τὸ ἐσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον;

..... Τοι μέσην την εργάτη μήνα διάτη την έργα

..... Μαλαγκάνα την θέρος φέρει.....

- 2) Πῶς ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχυς καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές; Πῶς ἐδένοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδεῖς θάμνους, π.χ. βρυῆλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δεσμὸν τῶν δεματιῶν μήπως ἔχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ | ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ | ΔΙΑΛΟΓΟΣ | ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δεμάτια μετά τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἴδιαν θέσιν ἡ συνεκεντρώνοντο εἰς ὥρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἄγρου; Πόσα δεμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο;

13. 10. 1911. 250.v.

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἡρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας; 1925

Πότε γίνεται ή σπορά ή τὸ φύτευμα αὐτῆς.....

.....*αποτέλεσμα*.....

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ή ἔξαγωγὴ (βγάλσιμο) τῶν γεωμήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον η μὲ ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ ἀρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν η φωτογραφίαν.

.....*τ. εἰς συναρθήση*.....

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσυνηθίζετο παλαιότερον η διατροφὴ τῶν ζώων κατὰ τὸν κειμένα με σηραχόρτο (π.χ. σανόν, τριφύλια, βίκον); Ήσαν ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο η καλλιέργειά του, ἔπειτα η κοπή, η ξήρανσις καὶ η φύλαξις αὐτοῦ.

.....*εσεδίς ναι σηραχόρτο σανός τοι αἴτιος.*.....

- 2) Πότε ἐθερίζετο δ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσσον κ.ἄ.). ..*τ. εἰς λ.ν. καλλιέργεια*.....

(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα η φωτογραφίας).....

- 3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἔχρησιμο-ποιοῦντο ; (Παραθέσατε μετά τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετικὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας) Χωρίς την παραγωγή της
χωράφικής είναι το έργο μόνο
μόνο φέρεται την αύλη του θεάτρου.

Γ'. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- a.' 1) Μεταφορά τῶν δεματιῶν πρὸς ἀλωνισμόν. Συνεκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἀλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιού κτλ.

..... Έτοιμασία για την μεταφορά των δεματιών.

ΑΚΑΔΗΜΑΙΑ ΔΙΩΝΟΣΙΟΝ

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χῶρος οπού τοποθετοῦνται τὰ πρὸς ἀλωνισμὸν δεμάτια. Εἰς τινας τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά,
θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρόν;
Υπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθέτησεως;

..... Ο σωρός.

- 3) Υπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἀλώνι διὰ τὸν ἀλωνισμὸν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγίνετο παλαιότερον ὁ χωρισμὸς τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χῶρον, δηλ. ὅχι εἰς τὸ ἀλώνι;

..... ναι... οχι!

- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἀλώνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν;

..... η οικία της στολιάς.

- 5) Τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ;
ἐὰν τοῦτο ἀνήκῃ εἰς πολλάς οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρῆ-
σις του, δηλ. μὲν ποιάν σειράν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

..... ζα-μα... μ!... η... ανθ... λε...

.....

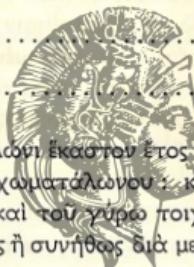
- 6) Ἀπὸ πότε ἀρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει ;

..... ζα-μα... μ!... η... ανθ... λε...

- 7) Εἰδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των) π.χ. χωματά-
λωνο (μὲν δάπεδον ἐκ χώματος) πετράλωνο (μὲν δάπεδον
ἐστρωμένον μὲν πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἑκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
δίασμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

..... χωματάλων...

ΑΩΗΝΛΩΝ

- 8) Πῶς ἐπισκεύαζεται τὸ ἀλώνι ἑκαστοῦ ἔτος πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ
ἀλωνισμοῦ (π.χ. τοῦ χωματάλωνου : καθαρισμὸς αὐτοῦ καὶ
ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρ-
χει, μὲν πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βιῶν
καὶ ἀχύρων)

..... ζα-μα... μ!... η... ανθ... λε...

..... ζα-μα... μ!... η... ανθ... λε...

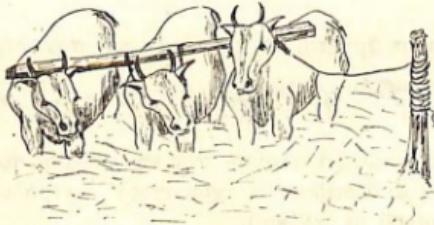
- 9) Ἡ ὡς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἡ ἐναρξις τοῦ ἀλωνι-
σμοῦ γίνεται ὥρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ;

..... ζα-μα... μ!... η... ανθ... λε...

.....

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεμάτιῶν, ὅπου
ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὡς καὶ τὸ ἀπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἀλω-

νισμόν : Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἰονδήποτε ἄλλου.
... καὶ ἀχέλευθρος τρέπει ταῦτα αὐτά
... λατήγων φροντίζει ταῦτα αὐτά

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοποίησεως ζῷων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυρωποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατήσεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζῷων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ ἐνίλινος στῦλος, ὃν μούς δύο μέτρων (καλούμενος σταγερός στρόφυλαφρες, δουκάπη, βουκανη ιε.α.), ἀπὸ τοῦ δηποίου ἔξαρτων ται σχοινία, ὡς εἰς τὸ αιωτέρῳ σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦνται ἀπὸ τὸ ἔτερον ἀκρον τῶν τὰ ζῷα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλικῶς, «νὰ ἔρχωνται γῦρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

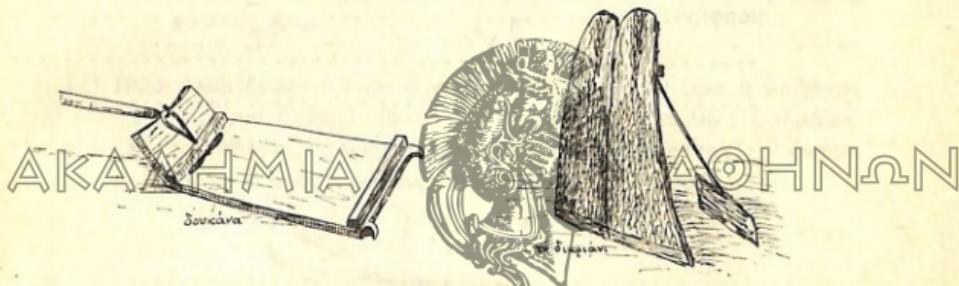
... καὶ ἀντίρω τοῦ τρέπει ταῦτα αὐτά

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἀλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ ἀλωνισμοῦ. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνόστυλον μὲ τὰ ζῷα; (Εἴς τινας τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλείς, αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμὸν τῶν ζῷων. Εἰς ἄλλους τόπους εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῷα περιφέρονται συνδεδεμένα εἰς σειρᾶν διὰ σχοινίου, τὸ ὅποιον σχηματίζει θηλείς περὶ τὸν λαιμὸν ἐκάστου ζῷου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται ἀκόμη) ἀλωνισμὸς κατὰ τὸν ἐνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἡ ἴχνογραφήματα).

.....
.....
.....
.....
.....

- γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἀλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μη-
χανικὸν ἀλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶς εἰς
ἐν τεμάχιον ἡ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὡπλισμένη εἰς τὴν κάτω
ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἔλασμάτων ἡ ἀποσχίδων
σκληροῦ λίθου ἔχαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἔζευγμένων ζῷων, σύρεται
δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἀλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων
διὰ τὸν ἀλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἐὰν ἀπαντᾶτε εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἀλωνιστικὸν τοῦτο
μηχάνημα ἡ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάνα, δικριάνι,
βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις
διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμε-
ρον. Ἐπίστης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητρι-
ακά. Ἡλωνίζοντο (ἢ ἀλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακὰ μὲ ἀλωνι-
στικὸν μηχάνημα; Μήπως π. χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ ὅσπρια (κουκκιά,
ρεβίθια κ.ἄ.) ἡλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζῷων ζευγνυσμένων καὶ
περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων;

- δ) Άπο ποίαν ώραν τῆς ήμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατά ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ νὰ ἐπαναληφθῇ τὴν ἐπομένην;

.....
.....

.....
.....

.....
.....

.....
.....

.....
.....

.....
.....

- 12) Ποια ἄλλα ἀλωνιστικὰ ἔργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινας τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ δποῖον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον δόδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν):

.....
.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἄλωνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν δποῖον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχάνημα τοὺς ἀκόπους στάχυς;

.....
.....

.....
.....

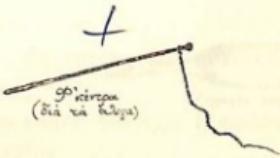
- 14) Ἡτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβεργα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζώων; ('Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι' ἀλλαχοῦ φ' κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποία ἡ κατασκευὴ της; (Σχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα)

.....
.....

.....
.....

- 15) Πῶς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἡλωνίζοντο καθ' ἡμέραν

..... *τίτιτι πάγκης!*

- 16) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ νὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ὄχυρα ἀπὸ τὸν καρπόν; (ἐν Κρήτῃ: μάλαμα)

..... *αποχύρα*

- 17) Ποῖοι ἀλωνίζουν: ὁ Ἰδιος ὁ γεωργος μὲν ιδικά του ζῷα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοὶ ἀλωνισταί (ἐν Αίτωλίᾳ: βαλμάδες, δηλ. τσοπάνηδες, καλούμενοι ἀλωνιφασίοι καὶ ὄγωγιάτες), οἱ φτοῖσι εἶχοι βρεδία ἢ αλογάκαι ἢ ἀνελάμβανον τὸν ἀλωνιαμόν

..... *φτοῖσι εἶχοι βρεδία ἢ αλογάκαι ἢ ἀνελάμβανον τὸν ἀλωνιαμόν*

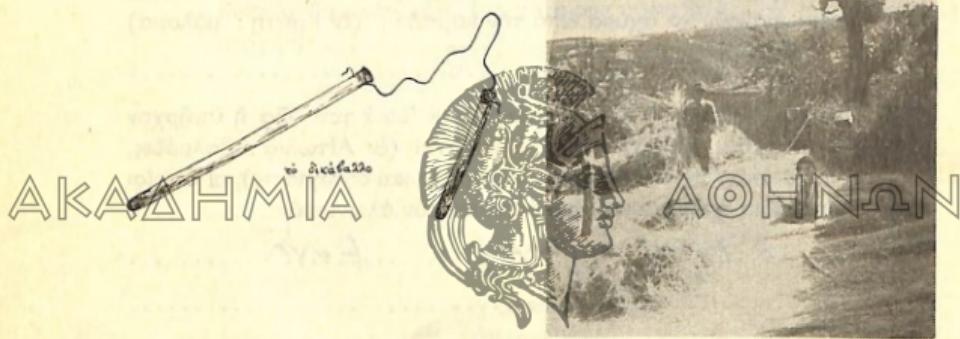
- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου μὲν ζῷα καὶ μὲν ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἀλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυς· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν μὲν χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ μὲν ἄλλον τρόπον; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

..... *κόπανον*

- 19) 'Ο κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο· πόσον μῆκος καὶ πάχος εἶχε καὶ ποιὸν τὸ σχῆμά του;

..... *κόπανον*

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγίνετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν;
Διὰ ποία δημητριακὰ ἐγίνετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου
(π.χ. φακῆς, ρεβιθιῶν κλπ.).....

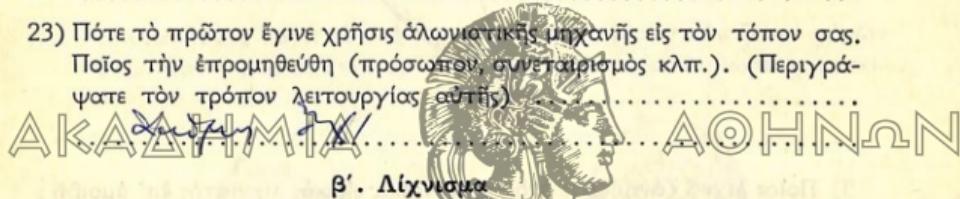
“Υπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγίνετο” μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; ’Ανελάμψαντο τὸ ἔργον τοῦτο ἄλλα πρόσωπα ἐπ’ ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά; Πῶς ἐγίνετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων παραγωγῶν;

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (έξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
Ἐγίνετο τοῦτο ἀπ’ εύθειας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν;
Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπτε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καὶ εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτο-
μερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυς,
παραθέτοντες σχεδιαγράφματα ἢ φωτογραφίας)

- 22) Κατά τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζῷων, ὡς ἐπίστης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου,
ἔτραγουδοῦντο τραγούδια ; 'Εὰν ναι, ποῖα ;
Κατά τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν
συντονισμὸν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἔργασίας ;

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἔγινε χρῆσις ἀλωνιοτικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας.
Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμὸς κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς)

β'. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα· (ἐν Αἴτωλίᾳ: λειώμα, ἐν Κρήτῃ: μάλαμα). Μὲ ποιὸν ἐργαλεῖον σωρεύεται τὸ λειώμα διὰ τὸ λίχνισμα· πῶς λέγεται τοῦτο· (εἰς Κρήτην: θρινάκι, εἰς Αἴτωλίαν καὶ Πελοπόννησον: δικριάνι, ἀλλαχοῦ: δικιργιάνι) καὶ ποιὸν τὸ σχῆμα αὐτοῦ.....

W.P.T.

¹Ο σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλου ή ἐπίμηκες; Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀκύρου

άπό τὸν καρπόν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μαχαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πρᾶξιν ταύτην καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο.....

.....οχῆρα σφραγίδα : οὐ φράσσω τούτην
.....εἰνέρε !.....

- 2) Μὲ ποῖον ἔργαλειον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο : φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο.....

.....μέλισσα.....διηγέρεται.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνᾶς (ἀνεμίζει) ἀνδρας, γυναῖκα εἰδικὸς λιχνιστής ἐπ' ἀμοιβῇ ;

.....διηγέρεται.....

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ (εἴς τινας τόπους καλοῦνται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κοντύλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνθήζεται νὰ γίνεται δεύτερον ἀλώνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζῷων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;

.....αδημόδιοι φίλοι διηγέρεται.....

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζεῦξις τῶν ζῷων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώνισμα ; Ποῦ ἀπαντᾶται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο πῶς λέγεται ; ('Εν

Κρήτη: ξεβαθούλισμα καὶ καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
τίθίζεται τοῦτο

- 6) Ἐφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
πῶς γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμείναντα
χονδρά τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ;

f. 3. 11. 1. p. 1. 1. 1. f. 1. 1. 1.

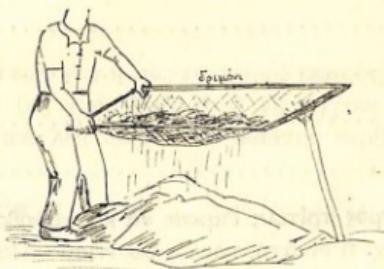
ιδ ανιν

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου; η δὲ ἀλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

νων μὲ ὅπας διαφόρων μεγεθῶν π.χ. μὲ τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
κατὰ τόπους: βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ὄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὄλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἣ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν)

.....
.....
.....

- 7) "Οταν ἑτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπός σχηματίζεται εἰς σωρόν; Μὲ ποιὸν ἐργαλείον σωρεύεται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλείον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ;

.....
.....
.....

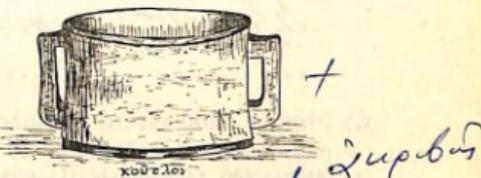
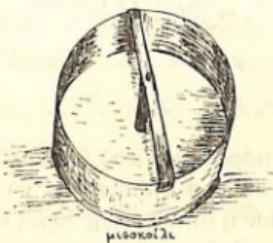
- 8) "Α λ λ α ἔ θι μ α προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπός (σῖτος, κριθὴ κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην.

.....
.....
.....

- γ'.1) Ποῖαι ὁφεῖλαι πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἄλωνι π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνήθεια. "Ηρχετο ὁ δεκατιστής εἰς τὸ ἄλωνι; Μὲ ποιὸν μέτρον (δοχεῖον) ἐγίνετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὸ τὴν εἴπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητά του είς όκαδας, είς κοιλά κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἴχνογράφημα αὐτοῦ βλ. κατωτέρω σχετικάς εἰκόνας).....

..... *εἰς δέκατον φύν.*

2) Ποια ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἀλώνι;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
- β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,

γ) τὸ γυφτιάτικο,

δ) τὸ ἀλωνιάτικο κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημητριακῶν (ὄνομα, χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέστε ἴχνογραφήματα ἢ φωτογραφίας αὐτῶν)

AΘΗΝΩΝ

*εἰς τὸ αντίκτυον
22 Δεκεμβρίου 1912 Μελέτη
Δημόσια γ.*

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγὴ (ὁ καρπός) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ· ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποια δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς ειδικῶν λάκκων; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἔκαστην περίπτωσιν τὰς σχετικὰς συνηθείας)

εἰς τὸ αντίκτυον τὸ σταύρον τοῦ οἰκισμοῦ

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀποθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἄχυρῶν) ἐντὸς τοῦ χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἀλώνι. Πᾶς ἐγίνετο ἢ ἀποθή-

κευσις εις την υπαιθρον ; χιλιαρινα πεδωδηνα,
..... αχερωνια, οντα μη οι βαζειει ειναι
..... ια... για! η. χ. φρεσον.....

- 5) Πᾶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ θερισμοῦ ἀπὸ τοὺς καλυτέρους στάχυς ἢ μετὰ τὸ ὄλωνισμα ;

..... μεταβολην θρεσην γα! σημειωσις
..... ξεχωριστη.....

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατασκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχύων, τὸ ὅποιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὅπισθεν τῆς θύρας κλπ ;

εχ!

Πᾶς λέγεται ἡ πλεκτὴ σύτη ; Ποιον τὸ σχῆμα της· ποῦ φυλάσσεται. πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρονον ;

ΑΚΑΔΗΜΙΑΣΥ ΑΘΗΝΩΝ

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΓ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν τόπον σας ἀναμμα φωτιᾶς εἰς τὸ υπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστουγέννων, ἐσπέρας 23 'Ιουνίου (Κληδόνου), 'Αποκρίες, πρώτη Μαρτίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ 'Ιούδα), ἐσπέρας τῆς 31 Αύγουστου κλπ.)

..... Της παραμονης κωφασιν μη γιασησει.

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποίαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ;

..... μν ωφασιν μη καθαρη θυμοφαση
..... μ. βραδυν. μεταξιν της χρησης

2) Πῶς λέγεται ἡ φωτιά αὐτή ; (π.χ. φανός, ἀφανός κλπ.).....

Μαρτυρία.....

β'. 1) Ποῖοι ἀνάπτουν τὴν πυράν· πατιδιά, ἡλικιωμένοι, ποῖος ἄλλος ;

Πατιδιά.....

2) Ποῖος ἢ ποῖοι συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διὰ τὴν πυράν.

Τὰ κλέπτουν ; "Αν ναί, ἀπὸ ποιῶν μέρος ;

Κλέπτη.....

3) Πῶς γίνεται ἡ συγκέντρωσίς των. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

..... πάνω στην άγρια γη..... πάνω στην άγρια γη..... πάνω στην άγρια γη.....
..... πάνω στην άγρια γη..... πάνω στην άγρια γη..... πάνω στην άγρια γη.....
..... πάνω στην άγρια γη..... πάνω στην άγρια γη.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ..... ΑΘΗΝΩΝ

γ'. Ποῖαι αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπου διὰ κάθε πυράν ;

1) Προσευχαί, διάφοροι ἐπικλήσεις, ξόρκια, ἄσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τὰ σχετικά κείμενα

Στοιχεία.....

.....

.....

2) Πηδήματα, χοροί γύρω ἀπὸ τὴν πυράν. (Περιγραφὴ λεπτομερῆς)

..... χορίαν ωρές ! τις ώρα διάρκεια.....

..... πετρές λιγοστού τελεφορούσια.....

.....

.....

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυράς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουσιδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιᾶς κλπ.)
-
.....
.....

- 4) Καίονται (ἢ ἔκαίσοντο) δμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα δμοιώματα τοῦ 'Ιούδα' (περιγράψατε λεπτομερῶς)
-
.....
.....

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφήν τοῦ ἔθιμου εἰς τὸν τόπον σας

τοῦ Καλοκαρνατικοῦ Χαρακτήρα μεταξύ της Αγριόφωνης οὖσας

ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΓΡΙΟΦΩΝΗΣ ΛΑΖΑΡΙΔΗΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

— Χεριστήρια της Εργασίας της Αγριόφωνης Ακαδημίας
— Χεριστήρια της Εργασίας της Αγριόφωνης Ακαδημίας
— Χεριστήρια της Εργασίας της Αγριόφωνης Ακαδημίας

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ